

Advies

Vlaamse Sportraad
9 december 2016

Advies bij het voorontwerp van besluit ‘Beleidsfocus Topsport’

Op de vergadering van 22 november 2016 gaven Brecht De Vos (raadgever kabinet van minister Muylers) en Paul Rowe (algemeen directeur Sport Vlaanderen) een toelichting bij de krijtlijnen van het Topsportactieplan IV. Daarbij werd ook kort verwezen naar het voorontwerp van besluit ‘Beleidsfocus Topsport’.

Op 28 november 2016 ontving de Vlaamse Sportraad van het kabinet van Vlaams minister van Sport Philippe Muylers de vraag om advies te verlenen bij het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het decreet van 10 juni 2016 houdende de erkenning en subsidiëring van de georganiseerde sportsector inzake de vaststelling van de voorwaarden om een subsidie te verkrijgen voor de uitvoering van de beleidsfocus topsport.

Het advies werd definitief goedgekeurd op 9 december 2016.

Advies

De Vlaamse Sportraad oordeelt gunstig over het voorontwerp van besluit.

De leden vinden het positief dat de topsporttakkenlijst ruim is opgevat en volgt daarin het unaniem advies van de Stuurgroep Topsport. Het is positief dat alle federaties de kans krijgen om zich te ontwikkelen op het vlak van topsport en dat de Taskforce Topsport in een latere fase zal oordelen over de ingediende dossiers.

Bij het lezen van de tekst had de Vlaamse Sportraad een aantal inhoudelijke voorstellen en opmerkingen:

Procedure rond het indienen van dossiers en ruimte voor aanpassingen

De Vlaamse Sportraad stelt vast dat de sportfederaties hun dossiers voor de Beleidsfocus Topsport hebben ingediend op een moment waarop er nog geen besluit voorhanden was. De deadline voor de dossiers was 31 oktober 2016 en het eerste voorontwerp van besluit werd pas goedgekeurd op vrijdag 25 november 2016. Dit creëert bovendien juridische onzekerheid, zeker met het bijhorende fenomeen van de fusie-operaties die nog volop bezig zijn en logischerwijs grote gevolgen kunnen hebben voor het nieuwe (top)sportbeleid van de nieuwe federatie.

Eenzijds is de timing van dit dossier zeer ongelukkig. Anderzijds heeft de Vlaamse Sportraad wel enig begrip voor de gemaakte keuze: de timing was niet vanzelfsprekend wegens de evaluatie van de Olympische Spelen in Rio in combinatie met de wijziging van het decreet en het uitvoeringsbesluit. In de praktijk hebben de meeste federaties hun plannen kunnen indienen met behulp van concrete richtlijnen die werden aangereikt door de administratie, maar over bepaalde zaken was er geen volledige duidelijkheid.

De Vlaamse Sportraad vindt het wel belangrijk dat de topsportfederaties de kans krijgen om hun plannen te wijzigen eens het besluit officieel van kracht wordt. Blijkbaar is hier nog ruimte voor bijkomend bilateraal overleg met Sport Vlaanderen.

Taskforce Topsport

De Vlaamse Sportraad merkt op dat het aantal leden in de Taskforce Topsport niet werd vermeld in art. 4 van het voorontwerp van besluit. Nochtans werd de samenstelling van de beoordelingscommissies bij de andere Beleidsfocussen (jeugdsport, innovatie en laagdrempelig aanbod) wel bepaald via een besluit: telkens 5 à 9 leden per beoordelingscommissie.

De leden merken ook op dat een competentieprofiel voor de leden van de Taskforce Topsport ontbreekt in het voorontwerp van besluit, overigens een kwestie dat de Vlaamse Sportraad al eerder opmerkte bij de andere beleidsfocussen¹.

De Vlaamse Sportraad vraagt zich af hoe de Taskforce Topsport wordt samengesteld en vraagt om dit te verduidelijken. Zal de Vlaamse Sportraad bijvoorbeeld opnieuw worden gevraagd om experten aan te duiden, zoals bij de andere beoordelingscommissies van de beleidsfocussen?

Diploma-vereisten van trainers en omkadering van topsporters

De Vlaamse Sportraad vindt het belangrijk dat topsporttalenten worden omringd door deskundigen die beschikken over technische en pedagogische kwaliteiten. Dit is belangrijk in het streven naar kwaliteit binnen de federaties.

In de realiteit beschikken bepaalde trainers misschien nog niet over de gevraagde diploma's. In dat geval pleit de Vlaamse Sportraad voor een pragmatische benadering. Indien een trainer niet beschikt over de diploma's zoals gevraagd in art.12, tweede lid van het voorontwerp van besluit, meent de Vlaamse Sportraad dat een eenmalige overgangperiode (weliswaar beperkt in de tijd) kan worden toegestaan op voorwaarde dat er een opleiding wordt gevolgd.

De Vlaamse Sportraad vindt het belangrijk dat topsporttalenten ook op andere vlakken correct omkaderd worden. Hij verwijst naar het belang van de paramedische omkadering en de carrièrebegeleiding.

De subsidiëring van talentontwikkeling

De Vlaamse Sportraad vraagt zich af waarom in art.16, eerste lid, punt 2 van het voorontwerp van besluit werd bepaald om het aantal geregistreerde topsporters en topsporttalenten te beperken tot maximum honderd sporters per topsportfederatie. De leden vragen om dit aantal te verduidelijken. Heeft Sport Vlaanderen al een zicht op de mogelijke implicaties hiervan op de sportfederaties?

Bij hetzelfde art 16, tweede lid van het voorontwerp van besluit werd er verwezen naar de gekende salarisschalen voor de verloning van de sporttechnische begeleiding. Er zijn echter geen soortgelijke bepalingen voor de verloning van de technisch directeur Topsport, hoewel beide vormen van verloning worden gesubsidieerd. De Vlaamse Sportraad vraagt om dit te verduidelijken.

¹ Advies van de SARC-Vlaamse Sportraad van 8 juli 2016 bij het voorontwerp van besluit houdende uitvoering van het decreet voor de georganiseerde sportsector (beleidsfocussen), zie hier: http://www.cjsm.vlaanderen.be/raadcjsm/SR_sport/adviezen/20160708-Advies-SARC-Vlaamse-Sportraad-Voorontwerp-besluit-bij-decreet.pdf.

De inzet van topsport als een instrument voor breedtesport

De keuze om topsport meer in te zetten als middel voor de breedtesport is positief. De Vlaamse Sportraad bepleitte dit al eerder in zijn advies van 2013 bij het derde Topsportactieplan (TSAP III)²:

“Misschien wordt een topsportactieplan best geëvalueerd op basis van zijn bijdrage tot maatschappelijk relevante evoluties: gezondheidspromotie door sport, fair play, technologische ontwikkelingen, ... Medailles niet als doel, maar als middel.”

In de praktijk moesten de sportfederaties in hun beleidsplannen aangeven hoe de topsportwerking de breedtesportwerking zal ondersteunen. Sport Vlaanderen zou dit gegeven meenemen in de beoordeling van de dossiers.

Toch is het opmerkelijk dat dit element niet aan bod komt in het voorontwerp van besluit. Het kan nuttig zijn om concrete verplichtingen of richtlijnen voor de topsportfederaties op te nemen in de wetteksten.

De individuele integriteit van de topsporter

De Vlaamse Sportraad vraagt expliciete aandacht voor de individuele integriteit van de topsporter, met name de mentale weerbaarheid en het welzijn van (jonge) topsporters. Uit onderzoek (2010) blijkt dat prestaties hand in hand gaan met het mentale welzijn³. Het is dan ook logisch dat federaties hiervoor aandacht hebben. Op Europees vlak en in buurlanden zoals Nederland zijn hierrond al initiatieven genomen.

De Vlaamse Sportraad meent dat de zorg voor de individuele integriteit van de topsporter meer beleidsaandacht verdient⁴. Vermits het GES-decreet onvoldoende concrete maatregelen voorziet voor topsporters, wordt gepleit om dit op te nemen in het besluit ‘Beleidsfocus Topsport’. Men kan dit op verschillende manieren doen, bijvoorbeeld:

- Door het opnemen van een bijkomende subsidieverplichting:
Art.12 van het voorontwerp van besluit legt een bijkomende verplichting op voor het aspect van gezond sporten binnen een topsportcontext, namelijk de verplichting van een medisch geschiktheidsattest. Voor ethisch sporten kan ook een bijkomende voorwaarde worden opgenomen, bijvoorbeeld: *“Beschrijf in de subsidieaanvraag een specifiek beleid rond individuele integriteit voor topsporters of topsportatleten, conform art.11, tweede lid van het decreet van 20 december 2013 inzake gezond en ethisch sporten⁵”*.
Omdat een uitvoeringsbesluit voor meerdere jaren van kracht is, stelt de Vlaamse Sportraad deze aanpassing voor in het ontwerp van besluit. Voor de huidige subsidieronde (najaar 2016) kan een eenmalige flexibele overgangmaatregel ingevoerd worden (tegelijk met de gevraagde overgangperiode in functie van diploma-verplichtingen).
- Door een expert inzake ethisch sporten (pedagoog, sportpsycholoog, etc.) verplicht op te nemen in de Topsportcommissie van een sportfederatie.

² Advies van SARC-Vlaamse Sportraad van 24 januari 2013 bij het Topsportactieplan Vlaanderen III, zie hier: http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/SR_sport/adviezen/301-07-Topsportactieplan-Vlaanderen-III.pdf.

³ Zie: Brady, A. (2010). Understanding athlete well-being: reflections and recommendations based on a review of UK-based national governing bodies of sport websites for information relating to athlete welfare and athlete well-being, In Brackenridge, C. & Rhind, D. *Elite Child Athlete Welfare: International Perspectives* (pp.109-117). Londen: Brunel University Press.

⁴ Voor informatie over de individuele integriteit van sporters, zie hier: Vertommen T., N. Schipper-van Veldhoven, K. Wouters, et al. (2016). Interpersonal violence against children in sport in the Netherlands and Belgium. *Child Abuse and Neglect* 51, 223-36; en Vertommen, T., N. Schipper-van Veldhoven., K. Uzieblo en F. Van Den Eede (2016). Preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sport, *Ortho-Rheumato* 14 (3), 21-26.

⁵ Art. 11, tweede lid uit het Decreet inzake gezond en ethisch sporten (20.12.2013): *“Elke sportorganisatie heeft echter, rekening houdend met de aard en de context van de sportbeoefening, de opdracht om zelf bij te dragen aan de ontwikkeling van een sportklimaat dat met ethisch sporten verenigbaar is.”*

Samengevat

De Vlaamse Sportraad geeft een positief advies aan het voorliggend voorontwerp van besluit, maar geeft wel een aantal inhoudelijke suggesties mee:

- geef topsportfederaties de kans om hun beleidsplannen aan te passen;
- verduidelijk een aantal bepalingen over de Taskforce Topsport;
- bouw een eenmalige overgangperiode in voor de diploma-verplichtingen van de trainers;
- verduidelijk de bepalingen rond de subsidiëring van talentontwikkeling;
- neem concrete verplichtingen of richtlijnen voor de topsportfederaties op in het besluit voor wat betreft het inzetten van topsport als middel voor breedtesport; en
- schenk aandacht aan de individuele integriteit van de topsporter.

Frank Bulcaen, *voorzitter*
Sophie Cools, *ondervoorzitter*
Nai Han Lau, *secretaris*